

ขายตรง “ขายฝัน”หรือ“ลวงโลก”

“ มีคนมาชวนญาติผม พ่อ-แม่ พี่น้องผมไปทำธุรกิจขายตรง หรือ ที่เรียกกันว่า “ธุรกิจขายฝัน” จะได้มีรถขับ จะได้ไปเที่ยวต่างประเทศ ไม่นั่นใจว่าดำเนินธุรกิจถูกต้องตามกฎหมาย รีเปล่าครับ? ”

“บริษัท ... จำกัด ได้ดำเนินธุรกิจขายแบบตรงถูกต้องตามกฎหมาย ๑๐๐ % รีเปล่าครับ? ”

นี่คือหนึ่งในหลายข้อความที่ปรากฏอยู่ในกระดานข่าว (web board) ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ที่มีประชาชนเข้ามาฝากคำถามหรือระบายความคับข้องใจที่ตัวเองได้ประสบพบเจอมาจากการชักชวนให้เข้าร่วมประกอบธุรกิจขายตรง ทั้งนี้เป็นการรับทราบโดยทั่วไปแล้วว่า การที่ผู้หนึ่งผู้ใดจะประกอบธุรกิจขายตรงได้ตามกฎหมายนั้นจะต้องดำเนินการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคให้เรียบร้อยก่อน แต่ทั้งนี้การที่ผู้ประกอบการรายใดได้รับการจดทะเบียนดังกล่าวตามกฎหมาย มิได้ยืนยันความถูกต้องในการประกอบธุรกิจของผู้ที่ได้รับจดทะเบียนแต่อย่างใด

ถามว่าทำไมถึงเป็นเช่นนั้น คงต้องบอกกล่าวกันก่อนว่าด้วยลักษณะการประกอบธุรกิจขายตรงเป็นแต่เพียงรูปแบบการประกอบธุรกิจเฉพาะรูปแบบหนึ่งซึ่งกฎหมายกำหนดให้ต้องดำเนินการตามรูปแบบและขั้นตอนทางกฎหมาย แต่สิ่งหนึ่งที่ขายตรงจะแตกต่างจากธุรกิจทั่วไปหรือแม้กระทั่งธุรกิจที่เหมือนหรือคล้ายกับธุรกิจขายตรง เช่นธุรกิจประกันภัย ประกันชีวิต ที่ดู ๆ ไปก็คล้ายหรือเหมือนกับธุรกิจขายตรง ก็คือสมาชิกหรือที่ภาษากฎหมายเรียกว่า ผู้จำหน่าย ในธุรกิจประกันชีวิต ประกันภัย ตัวแทนขายประกันจะต้องไปดำเนินการขึ้นทะเบียนต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ก่อนซึ่งจะต้องมีการทดสอบก่อนการขึ้นทะเบียน แต่ในธุรกิจขายตรงประชาชนผู้สนใจในการประกอบธุรกิจสามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกและดำเนินการขายสินค้าหรือขยายเครือข่ายได้ทันที นี่ก็คือปัญหา ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการณ์โน้มน้าวใจบุคคลในรูปแบบต่าง ๆ ในการไปดำเนินการชักชวนประชาชนให้มาสมัครเป็นสมาชิกกับธุรกิจขายตรง

สิ่งหนึ่งซึ่งเป็นเสมือนเกราะป้องกันที่จะไม่ให้ท่านถูกบุคคลเหล่านี้หลอกลวงก็คือ การยับยั้งชั่งใจตน ไตร่ตรองความเป็นจริงที่เกิดขึ้นว่ามีมากน้อยเพียงใด ความสำเร็จของทุกคนเกิดขึ้นได้แต่ต้องอาศัย เวลา และโอกาส ที่แตกต่างกัน ความสำเร็จของใครคนหนึ่งเป็นแรงผลักดันให้บุคคลอื่นมีแนวทางที่ดำเนินตาม แต่ทางของแต่ละคนก็ไม่อาจไปถึงจุดหมายที่หวังได้ ธุรกิจขายตรงทำให้ประสบความสำเร็จได้ แต่ก็คงไม่ใช่ธุรกิจที่จะมีแต่ความสำเร็จเพียงอย่างเดียว ความล้มเหลวคือสิ่งที่เกิดขึ้นได้ถ้าเราไม่ใส่ใจและดูแล

นายปนิธาน ช่อผูก

นักสืบสวนสอบสวนปฏิบัติการ ส่วนขายตรงและตลาดแบบตรง

สำนักกฎหมายและคดี

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค